

vinc, ki so se že ob koncu leta 2005 pričele s prvim mednarodnim srečanjem na temo *Dvestoletnica Napoleone vladavine ob vzhodnem Jadranu* (*Bicentenaire du règne de Napoléon Ier en Adriatique orientale*) in ki je v organizaciji Univerze na Primorskem (Koper, Slovenija), Sveučilišta v Zadru (Hrvaška), Archives nationales de France (Pariz, Francija) ter Fundacije Tanje in dr. Janeza Šumrade (Ljubljana, Slovenija) potekal med 8. in 10. decembrom 2005 v Kopru in Zadru, nekdanjih središčih beneške in francosko-italijanske Istre in Dalmacije, ter skušal ob udeležbi vidnih strokovnjakov iz Francije, Italije, Slovenije, Hrvaške in Črne gore napraviti korak naprej pri poznavanju napoleonskega obdobja ob vzhodnem Jadranu.

V ta okvir lahko prištevamo tudi pripravo zbornika *Napoleon na Jadranu* (*Napoléon dans L'Adriatique*), ki ga je uredil dr. Janez Šumrada, izdala pa Založba Annales (Univerza na Primorskem, ZRS Koper in Zgodovinsko društvo za južno Primorsko); zbornik sta na pariški Sorboni (dvorana Guizot) 7. junija 2006 predstavila Jacques-Olivier Boudon in dr. Janez Šumrada, ki je hkrati kot urednik z dr. Josipom Kolanovićem iz Zagreba predstavil tudi zajeten arhivski vodič z naslovom *Napoleon in njegova uprava ob vzhodnem Jadranu in na ozemlju vzhodnih Alp 1806–1814* (*Napoléon et son administration en Adriatique orientale et dans les Alpes de l'Est 1806–1814*), ki ga je leta 2005 izdal Hrvaški državni arhiv.

K poglobitvi francosko-slovenskega sodelovanja sta zlasti na muzejskem področju prispevali tudi obe razstavi, in sicer razstava *Napoleon Rezhe Ilirija vstan* (*Napoléon dit Illyrie lève, toi!*) v organizaciji Muzeja in galerije mesta Ljubljane spomladi 2009 v ljubljanskem Mestnem muzeju ter razstava *Pod Napoleonovim orlom* (*Sous les aigles napoléoniennes*) z obsežnim katalogom, ki je bila v organizaciji Narodnega muzeja v Ljubljani, Arhiva R Slovenije in Nacionalnega vojnega muzeja v Parizu slovenski javnosti predstavljena v drugi polovici leta 2009, francoski pa v nekoliko skrčeni obliki v prostorih Vojnega muzeja v Parizu (*Musée de l'Armée*) spomladi leta 2010.

Če k temu prištejemo še simpozij z naslovom *L'Istria e le Province Illiriche nell'età napoleonica. Nel bicentenario del Codice napoleonico 1806–2006*, ki je v organizaciji Društva za zgodovinske in geografske študije v Piranu (*Società di studi storici e geografici Pirano*) že novembra 2006 potekal v Piranu, prispevki pa bodo v letošnji jeseni predstavljeni v IV. številki društvene periodike *Acta Historica Adriatica*, poseben tematski sklop pa tej problematiki posveča tudi pričujoča revija *Annales* (*Series Historia et Sociologia* 20, 2010, 2), potem lahko z veseljem ugotovimo, da sta tako zgodovinska kot širša humanistična stroka ožjega primorskega, slovenskega kot širšega prostora tej problematiki posvetila vso dolžno pozornost ter s tem svoje izsledke posredovala tudi širši javnosti.

Aleksej Kalc

Mednarodni znanstveni posvet ILLYRIEN –
DIE FRANZOSEN UND DIE
HABSBURGERMONARCHIE,
Dunaj, 22.–23. oktober 2009

Leta 2009 smo se spominjali dvestote obletnice tretje francoske zasedbe naših krajev in nastanka Ilirskih provinc, ki predstavljajo pomemben zgodovinski moment v zgodovini slovenskih in sosednjih dežel. Jubilej je bil priložnost za razne kulturne prireditve in znanstvena srečanja na to zgodovinsko temo, med katerimi je bil tudi mednarodni posvet zgodovinarjev na Dunaju 22. in 23. oktobra, ki so ga oblikovali udeleženci iz Slovenije, Avstrije, Francije in Hrvaške. Posvet so priredili Slovenski znanstveni inštitut, Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Francoski kulturni inštitut, vsi trije z Dunaja, in ljubljanska izpostava Avstrijskega znanstvenoraziskovalnega urada. Prvi dan posveta je potekal v konferenčni dvorani Haus-, Hof- und Staatsarchiva na Minoritenplatzu 1, kjer so ob otvoritvi navzoče pozdravili generalni direktor avstrijskih državnih arhivov prof. dr. Andreas Mikolletzky, vodja Haus- Hof- und Staatsarchiva mag. Thomas Just, francoski veleposlanik na Dunaju Philippe Carré in generalni tajnik Avstrijske akademije znanosti in umetnosti prof. dr. Arnold Suppan.

Študijski del znanstvenega srečanja, ki ga je prvi dan povezovala in referate povzemala v francoskem oziroma nemškem jeziku prof. dr. Katja Sturm-Schnabl z dunajske univerze, je uvedel veleposlanik Republike Slovenije v Parizu, zgodovinar dr. Janez Šumrada s preglednim referatom o Slovencih v napoleonovi Iliriji, sledil mu je prof. dr. Peter Vodopivec z Inštituta za novejšo zgodovino v Ljubljani s prispevkom, naslovljenim Ilirci, Ilirske province in Francozi. Trije francoski zgodovinarji mlajše generacije so nato nastopili z referati o nekaterih pomembnih poglavjih v zgodovini Ilirskih provinc, iz katerih so tudi doktorirali na pariških vseučiliščih. Aurelie Fertil je razpravljala o vlogi in pomenu cest v političnem, gospodarskem in družbenem življenju Ilirskih provinc, Pauline Ringoot o položaju in vlogi županov, Antony Gaudillere pa o časopisu *Télégraphe Officiel* in njegovi vlogi v službi francoske oblasti. Sledili sta predavanje prof. dr. Leopolda Auerja, bivšega direktorja Haus- Hof- und Staatsarchiva, o virih za zgodovino Ilirskih provinc v avstrijskem državnem arhivu in predavanje prof. dr. Wernerja Drobjescha s celovške univerze o vprašanju odprave fevdalnega reda v Ilirskih provincah. V popoldanskem delu se je posvet nadaljeval s prispevkom prof. dr. Franca Rozmana z Univerze v Mariboru, ki je spregovoril o tem, kako je o Ilirskih provincah poročal časopis *Wiener Zeitung*, in s prispevkom prof. dr. Reinharda Stauberja s celovške univerze, ki je spregovoril o vprašanju delitve Tirolske leta 1810 med Bavarsko, Italijo in Ilirske province. Prvi dan

posveta se je zaključil z referatom o Trstu: prof. dr. Marta Verginella z Univerze v Ljubljani je razpravljala o odnosu tega mesta do Francozov in Ilirskih provinc, doc. dr. Aleksej Kalc z Univerze na Primorskem pa o demografskih spremembah v Trstu v Napoleonovem času.

Drugi dan se je posvet preselil v prostore Slovenskega znanstvenega inštituta na Seilerstätte 2, kjer je predavatelj uvedel in moderiral prof. dr. Ernst Bruckmüller z Univerze na Dunaju. Kot prvi je nastopil dr. Edi Miloš z Univerze v Splitu z referatom, naslovljenim Honoré de Balzac in Hrvati. Sledila je dr. Marija Klobčar z jezikoslovnega inštituta Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU, ki je poročala o zaznavanju Francozov v slovenski ljudski pesmi. Prof. dr. Marko Štuhec z Univerze v Ljubljani je predaval o rabi francoskega jezika pri kranjskem plemstvu v 18. stoletju, prof. dr. Ludwig Karničar z graške univerze pa na temo Ilirske province in prva univerzitetna stolica za slovenščino v Gradcu. Zadnja dva referata sta prispevala dr. Theodor Domej iz Celovca, ki je predaval o etničnem oziroma narodnem poimenovanju za Slovence na začetku 19. stoletja, in doc. dr. Vincenc Rajšp, ravnatelj Slovenskega znanstvenega inštituta na Dunaju, ki je v sliki in besedi prikazal avstrijske zemljevide mejnih območij med Alpami in Jadranom od srede 18. stoletja do leta 1813. Na posvetu je poleg temeljnih, večinoma že poznanih vidikov obravnavanega obdobja prišla na dan tudi vrsta novih elementov, ki so sad novejših študij in ki dopolnjujejo sliko dogajanj. Izkazalo pa se je tudi, da ne manjka vprašanj, ki še vedno čakajo na bolj poglobljene zgodovinske obravnave, tako področju politične, predvsem pa kulturne, gospodarske in družbene zgodovine. Posvet je potekal v tvornem in prijetnem vzdušju, čemur je nedvomno prispevala vzorna organizacija Slovenskega znanstvenega inštituta.

TEORIJA IN PRAKSA: O SOCIOLOŠKEM
RAZGRINJANJU ŽIVLJENJA V PROSTORU IN ČASU
(tematska številka, let. 47, 2–3/2010)
in

LIVING SPACE AND INTERCULTURAL RELATIONS
IN LOCAL AND GLOBAL CONTEXT: Research in
Slovene Istria and beyond. One day scientific meeting.
Koper, 29. maj 2010

Letos obeležujemo 50 let institucionaliziranega delovanja sociologije na Slovenskem, obenem pa tudi znanstvenoraziskovalnega in pedagoškega delovanja zaslužnega profesorja Univerze v Ljubljani (UL) in akademika dr. Zdravka Mlinarja. Ob tej priložnosti je izšla tematska številka revije Teorija in praksa, ki se posveča obema jubilejema, kar je tudi pričakovano.

Ko je govora o sociologiji na Slovenskem, namreč nikakor ne moremo mimo prof. Zdravka Mlinarja. Prof. Mlinar je eden ključnih utemeljiteljev razvoja moderne sociologije v Sloveniji in Jugoslaviji kot tudi v mednarodnem merilu. Med drugim je zasnoval sociološko preučevanje družbeno-prostorskih sprememb, in sicer najprej na lokalni ravni z vidika urbane sociologije oziroma sociologije lokalnih skupnosti, postopoma pa je izgrajeval tudi bolj celovito razlago teh sprememb, ki jih je predstavil v svojih izvirnih teoretskih konceptualizacijah in empiričnih raziskavah. Njegova bibliografija obsega prek štiristo enot, med katerimi je potrebno posebej izpostaviti delo *Developmental logic of social systems* (1978), ki ga je napisal skupaj s Henryjem Teunejem in ga med splošna teoretična dela o družbenih spremembah uvršča tudi Encyclopaedia Britannica. Sicer pa prof. Mlinar v svojih delih preučuje predvsem družbeno-prostorske spremembe na mikro- in makrosociološki ravni kot enotnost nasprotij procesov osamosvajanja in povezovanja. Pri tem se osredotoča na družbeno-prostorsko preobrazbo pod vplivom tehnoloških in političnih sprememb v evropskem in svetovnem merilu, pri čemer nakazuje perspektivo individualizacije in globalizacije. Ko omenjamo proces globalizacije, je potrebno izpostaviti, da se z njegovim zgodnjim obravnavanjem uvršča med pionirje sociološke obravnave tega pojva. Poleg tega je kot prvi v mednarodnem merilu zasnoval prostorsko sociologijo in jo uvedel kot predmetno področje študija in raziskovanja.

Tematska številka revije Teorija in praksa je v grobem razdeljena na tri dele. In sicer najprej Anton Grižold kot glavni urednik in dekan Fakultete za družbene vede UL v uvodniku na kratko predstavi institucionalno zgodovino sociologije ter vlogo prof. Mlinarja, ki jo je imel pri tem. Sledi urednikov intervju s prof. Zdravkom Mlinarjem, ki je usmerjen na dva sklopa vprašanj. In sicer vprašanja v zvezi z njegovo knjigo *Prostorsko-časovna organizacija bivanja*, ki je izšla ob koncu leta 2008 kot prva v okviru trilogije z naslovom *Življenjsko okolje v globalni in informacijski dobi*. Drugi sklop vprašanj pa je namenjen sociologiji na Slovenskem ob 50-letnici njenega institucionalnega delovanja.

Drugi del revije, ki ga je uredil Drago Kos, vsebuje 19 razprav tujih in domačih avtorjev, katerih izhodišče je že omenjena knjiga, in so bile predstavljene na dveh okroglih mizah, in sicer na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti ter na Fakulteti za humanistične študije UP.

V tretjem delu revije je objavljenih 16 znanstvenih člankov domačih in tujih avtorjev, ki se navezujejo na celotno raziskovalno delo in pisanje Zdravka Mlinarja. Skupni imenovalec člankov so prostor, bivanje, čas in globalizacija. Glede na to, da avtorji prihajajo iz različnih disciplin, gre za multidisciplinarni oziroma transdisciplinarni pogled na ključne "Mlinarjeve teme".

Pomembno mesto v raziskovalnem opusu prof. Mlinarja ima tudi slovenska obalna regija, ki jo je pričel